

DECIZIE

14 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Valentina Clevadî
Iurie Bejenaru, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „Nectar Expo”, Tamara Crăciun,

în cauza civilă la cererea introductivă depusă de Gheorghe Baciu cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de Societatea cu Răspundere Limitată „Nectar Expo”,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 martie 2017, prin care s-a respins contestația depusă de reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „Nectar Expo”, Tamara Crăciun privind excluderea din tabelul de creanțe a sumei de 42 000 Euro, atribuite creditorului Gheorghe Baciu,

c o n s t a t ă :

La 14 aprilie 2015, Gheorghe Baciu a depus în instanță de insolabilitate cererea introductivă cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de SRL „Nectar Expo”, din motivul incapacității de plată a acesteia.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2015, cererea introductivă cu privire la intentarea procesului de insolabilitate a fost admisă, fiind constatată existența sumei datoriei a întreprinderii insolabile față de creditorul Baciu Gheorghe.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2015 s-a intentat procesul de insolabilitate față de SRL „Nectar Expo”, cu desemnarea ÎI „Roman Pelin” în funcția de administrator a procesului de insolabilitate. Hotărârea privind intentarea procedurii de insolabilitate față de SRL „Nectar Expo” fiind menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 26 august 2015.

La 12 noiembrie 2015, reprezentantul SRL „Nectar Expo”, Crăciun Tamara a depus în instanța de insolabilitate contestație, suplimentată ulterior prin argumente adăugătoare, prin care a solicitat rectificarea tabelului de creanțe în vederea excluderii sumei de 42 000 euro din tabelul definitiv al creanțelor.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2016 a fost admisă parțial contestația înaintată de Crăciun Tamara, fiind respinsă în partea ce ține de excluderea sumei de 42 000 euro.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 07 septembrie 2016 s-a casat parțial încheierea instanței de insolabilitate, fiind expediată cauza spre rejudecare

în partea ce ține de examinarea excluderii sumei de 42 000 euro din tabelul de creanțe, aferente creanței creditorului Baci Gheorghe.

Prin suplimentul la contestație din 08 decembrie 2016, în argumentarea poziției sale, reprezentantul debitorului Crăciun Tamara a opinat că de fapt, suma de 42 000 euro a existat în calitate de bonus pentru posibilitatea eșalonării achitărilor, fiind menționată în procesul verbal al executorului judecătoresc, însă se pune la dubii sub aspectul meritului acestei sume de către creditorul Baci Gheorghe. Totodată reprezentantul debitorului Crăciun Tamara menționează că suma de 42 000 euro este o îmbogățire fără justă cauză.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 martie 2017 s-a respins ca nefondată contestația înaintată de reprezentantul debitorului SRL „Nectar Expo”, Tamara Crăciun privind excluderea din tabelul de creanțe a sumei de 42 000 Euro, atribuite creditorului Gheorghe Baci.

La 22 martie 2017, reprezentantul SRL „Nectar Expo”, Tamara Crăciun a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 07 martie 2017 solicitând admiterea acestuia cu casarea încheierii, rejudecarea cauzei cu excluderea sumei de 42 000 Euro, atribuite eronat creditorului Gheorghe Baci în tabelul definitiv al creanțelor SRL „Nectar Expo” și trecerea sumei de 40 000 lei, cheltuieli de executare din creanțe garantate în creanțe chirografare.

În motivarea cererii de recurs reprezentantul SRL „Nectar Expo”, Tamara Crăciun a indicat că nu este de acord cu încheierea contestată, o consideră ilegală și neîntemeiată, deoarece instanța de insolabilitate a ignorat obligația constatării naturii creanței contestate, la care s-a făcut referire și în decizia Curții Supreme de Justiție din 07 septembrie 2016, prin care s-a remis cauza spre rejudecare.

A mai menționat că, suma de 42 000 Euro a fost negociată și indicată în pct. 2 al procesului-verbal de conciliere din 30 mai 2014, în calitate de recompensă pentru acordarea posibilității de achitare în rate a datoriei, adică până la 15 aprilie 2015, conform graficului, și prelungirea termenului de achitare cu un an, de la 30 mai 2014 până la 30 mai 2015, însă instanța de insolabilitate la examinarea cauzei nu a stabilit dacă au fost respectate sau nu condițiile obligatorii din procesul-verbal de conciliere.

Totodată susține că, instanța de insolabilitate nu a reținut că creditorul Gheorghe Baci, contrar condițiilor contractuale supra indicate, la 14 aprilie 2015, cu 46 zile înainte de expirarea termenului negociat pentru achitarea recompensei s-a adresat cu cerere introductivă în instanță, fapt care a cauzat și cauzează prejudicii debitorului.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Iar, conform art. 8 alin. (1) Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat

la 22 martie 2016, împotriva încheierii instanței de insolvabilitate din 07 martie 2017, ca depus în termen.

Conform art. 8 alin. (3) Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, recursul va fi judecat în termen de 60 de zile de la înregistrarea dosarului în instanța de recurs, în modul prevăzut de Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de recurs înaintată de reprezentantul SRL „Nectar Expo”, Tamara Crăciun întemeiată și care urmează a fi admisă din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind cauza spre rejudecare.

Astfel, materialele cauzei denotă că, la 14 aprilie 2015, Gheorghe Baciuc a depus în instanță de insolvabilitate cererea introductivă cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de SRL „Nectar Expo”, din motivul incapacității de plată a acesteia.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2015, cererea introductivă cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate a fost admisă, fiind constatată existența sumei datoriei a întreprinderii insolubile față de creditorul Baciuc Gheorghe, iar prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2015 s-a intentat procesul de insolvabilitate față de SRL „Nectar Expo”, cu desemnarea ÎI „Roman Pelin” în funcția de administrator a procesului de insolvabilitate, hotărâre menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 26 august 2015.

La 12 noiembrie 2015, reprezentantul SRL „Nectar Expo”, Crăciun Tamara a depus în instanța de insolvabilitate contestație, suplimentată ulterior prin argumente adăugătoare, prin care a solicitat rectificarea tabelului de creanțe în vederea excluderii sumei de 42 000 euro din tabelul definitiv al creanțelor.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2016 a fost admisă parțial contestația înaintată de Crăciun Tamara, fiind respinsă în partea ce ține de excluderea sumei de 42 000 euro.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 07 septembrie 2016 s-a casat parțial încheierea instanței de insolvabilitate, fiind expediată cauza spre rejudecare în partea ce ține de examinarea excluderii sumei de 42 000 euro din tabelul de creanțe, aferente creanței creditorului Baciuc Gheorghe.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 martie 2017 s-a respins ca nefondată contestația înaintată de reprezentantul debitorului SRL „Nectar Expo”, Tamara Crăciun privind excluderea din tabelul de creanțe a sumei de 42 000 Euro, atribuite creditorului Gheorghe Baciuc.

În conformitate cu art. 1, alin. (4) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art. 140 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, dacă are o creanță față de debitor născută anterior datei deschiderii procedurii, creditorul înaintează în scris creanța, indiferent de tipul ei, printr-o cerere de admitere a creanțelor adresată instanței de judecată care examinează cauza de insolvență a debitorului. Cererile de admitere a creanțelor se consemnează într-un registru, care se păstrează în instanță.

Conform art. 141 alin. (3) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, la cerere se anexează documentele justificative din care izvorăsc creanțele și actele de constituire de garanții.

Potrivit art. 142, alin. (1)-(5) al Legii insolvenței, creanțele se supun procedurii de verificare, prevăzută de prezenta lege, de către administratorul provizoriu sau administratorul insolvenței, sau de lichidator, cu excepția creanțelor constatate prin titluri executorii necontestate în termenele prevăzute de legi speciale. Nu se supun procedurii de verificare creanțele bugetare rezultând dintr-un document executoriu necontestat în termenele prevăzute de legi speciale. Termenul de verificare a creanțelor și de consemnare în tabelul creanțelor nu va depăși 15 zile lucrătoare. În funcție de circumstanțele cauzei și din motive temeinice, instanța de insolvență poate decide o majorare a termenului prevăzut de până la 15 zile. Administratorul insolvenței/lichidatorul va proceda de îndată la verificarea fiecărei cereri de admitere înregistrate la instanța de insolvență și a documentelor depuse și va efectua o cercetare amănunțită pentru a stabili legitimitatea, valoarea exactă și prioritatea fiecărei creanțe. În vederea îndeplinirii atribuției prevăzute la alin.(4), administratorul insolvenței/lichidatorul va putea solicita reprezentantului debitorului explicații, informații și documente suplimentare, după caz.

Conform art. 143, alin. (4)-(5) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, după intentarea procedurii de insolvență sau a procedurii simplificate a falimentului, administratorul insolvenței/lichidatorul va întocmi tabelul definitiv al creanțelor, care va cuprinde toate creanțele înaintate împotriva patrimoniului debitorului la data intentării procedurii de insolvență sau a procedurii simplificate a falimentului, inclusiv creanțele acceptate în tabelul preliminar. În tabelul definitiv se arată suma solicitată, suma admisă de administratorul insolvenței/lichidator și rangul de prioritate al creanței. Tabelul definitiv al creanțelor se aprobă de către instanța de insolvență la ședința de validare a creditorilor. La expirarea termenului de verificare, administratorul/lichidatorul depune imediat tabelul definitiv în instanța de judecată care examinează cazul de insolvență a debitorului. Creditorii și debitorul au acces la tabelul creanțelor și pot face contestații față de creanțele admise de administrator/lichidator în tabel, precum și asupra celor înlăturate.

Iar, potrivit art. 144 alin. (1)-(2), (8) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, debitorul și creditorii pot să formuleze contestații cu privire la creanțele și la drepturile de preferință neadmise sau trecute integral sau parțial de administratorul insolvenței/lichidator în tabelul definitiv. Contestațiile se depun în scris la instanța de judecată care examinează cazul de insolvență cu cel puțin 3 zile înainte de data ședinței fixate pentru examinarea valabilității creanțelor

incluse în tabelul definitiv. Contestațiile înaintate după termenul prevăzut se declară tardive și se restituie fără a fi examinate. După expirarea termenului de depunere a contestațiilor prevăzut la alin. (2) și până la încetarea procesului, orice parte interesată poate face contestație împotriva trecerii unei creanțe sau a unui drept de preferință în tabelul creanțelor în cazul descoperirii unui fals sau unei erori esențiale care au determinat admiterea creanței sau a dreptului de preferință, precum și în cazul descoperirii unor titluri hotărâtoare necunoscute până atunci.

Prin prisma normelor precitate, Colegiul consideră că instanța de insolabilitate just a constatat, în speță, existența unui litigiu de drept la examinarea contestației, însă prematur a respins contestația înaintată.

Mai mult ca atât, instanța de recurs constată că, Curtea de Apel Chișinău a emis încheierea din 07 martie 2017, fără a indica motivele care au determinat concluziile instanței, contrar prevederilor art. 270, alin. (1), lit. e) Cod de procedură civilă, care prevede că, în încheierea judecătorească se indică motivele care au determinat concluziile instanței și legea guvernantă.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Această dispoziție legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiției, de a întări încrederea justițiabililor în hotărârile judecătorești și de a da posibilitatea instanțelor superioare să-și exercite controlul judecătoresc.

Instanța de recurs constată că, instanța de insolabilitate a judecat cauza superficial, fără lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, în coroborare cu normele de drept material aplicabile cazului.

De asemenea, instanța de insolabilitate a ignorat obligația constatării naturii creanței contestate, la care s-a făcut trimitere în decizia Curții Supreme de Justiție din 07 septembrie 2016, prin care a fost remisă cauza la rejudecare.

Or, suma de 42 000 euro a fost negociată și constatată în pct. 2 al procesului-verbal de conciliere din 30 mai 2014, în calitate de recompensă, pentru acordarea posibilității de achitare în rate, adică până la 15 aprilie 2015 conform graficului, și prelungirea termenului de achitare cu un an, adică de la 30 mai 2014 până la 30 mai 2015.

Potrivit art. 62 alin. (2) Cod de executare, în cazul în care părțile convin asupra condițiilor de executare, executorul judecătoresc întocmește un proces-verbal, în care indică aceste condiții, ele devenind obligatorii pentru părți.

Aici, instanța de recurs ține să menționeze că, de către instanța de insolabilitate urma să se stabilească dacă au fost respectate sau nu condițiile obligatorii ale procesului-verbal de conciliere de către părțile tranzacției.

Totodată, instanța de insolabilitate constată cu certitudine că debitorul nu a respectat graficul de rambursare a împrumutului, însă instanța nu a luat în considerare faptul că, creditorul Gheorghe Baciuc contrar prevederilor obligatorii ale procesului-verbal de conciliere din 30 mai 2014, la 27 februarie 2015, aplică

sechestru pe bunurile debitorului, iar ulterior, la 25 martie 2015 Gheorghe Baci solicită de la executorul judecătoresc întocmirea procesului-verbal de constatare a incapacității de încasare.

Relevant la caz este și faptul că, însuși creditorul Gheorghe Baci recunoaște în cererea sa de validare a creanței faptul încălcarea clauzei negociate la 30 mai 2014, calculând suma penalităților până la 25 martie 2015, pe când graficul de achitare a fost fixat preventiv până la 15 aprilie 2015, prevăzându-se penalități pentru întârzierea achitărilor conform graficului, iar termenul de un an expira la 30 mai 2015.

Colegiul consideră totodată eronată concluzia instanței de insolvabilitate precum că, suma recompensei a fost achitată cu prioritate, or procesul-verbal de conciliere prevede că inițial se achită penalitățile, apoi datoria, și nu se menționează faptul că recompensa se achită prioritar.

Totodată, materialele cauzei atestă că, instanța de insolvabilitate a dat o apreciere greșită materialelor cauzei, prin prisma art. 586 Cod civil, considerând creanțele la fel de împovărătoare, în cazul în care suma de 42 000 Euro, cu titlu de recompensă, este una mai mică decât suma datoriei de bază și respectiv este mai puțin împovărătoare.

Or, potrivit art. 586, alin. (2) Cod civil, în cazul în care creanțele au devenit scadente concomitent, se stinge în primul rând datoria a cărei executare este mai împovărătoare pentru debitor. Dacă creanțele sunt la fel de împovărătoare, se stinge mai întâi creanța care oferă creditorului garanția cea mai redusă.

Totodată, Colegiul reține că, recurentul în cadrul examinării cauzei a prezentat în calitate de probe un șir de acte cărora instanța de insolvabilitate nu li-a dat apreciere.

Astfel, se constată că instanța de insolvabilitate nu a verificat circumstanțele supra indicate, totodată nu a verificat în ansamblu toate argumentele și circumstanțele cauzei, care, însă necesita a fi stabilite întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru soluționarea prezentului litigiu.

În aceste condiții este evident că instanța examinând cauza nu a calificat corect din punct de vedere juridic acțiunea cu care a fost investită și nu s-a pronunțat asupra tuturor aspectelor juridice, nu a stabilit cu certitudine momentele importante întru soluționarea justă a litigiului, situație care duce la imposibilitatea instanței de recurs să exercite controlul judiciar asupra soluției date și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege, fapt ce impune casarea acesteia.

Prin emiterea unei hotărâri superficiale, recurentului i se lezează dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, prerogativă care prezumă dreptul la o hotărâre motivată, instanța judecătorească fiind obligată a se expune asupra tuturor pretențiilor invocate de către acesta.

Or, principiul procesului echitabil reclamă ca hotărârea să fie motivată, justițiabilul având posibilitate să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevede o cale de atac

împotriva acestei hotărâri, lipsa motivării unei decizii judiciare punând în pericol dreptul la un proces echitabil (Kaufman contra Belgiei, 1986).

Prin urmare, instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre.

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6 par. 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale (Hiro Balani contra Spaniei, 1994).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa încheierea instanței de insolvabilitate și de a restitui cauza spre rejudecare în instanța de insolvabilitate.

La rejudecarea cauzei, instanța de insolvabilitate urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza să emită o hotărâre legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „Nectar Expo”, Tamara Crăciun.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 07 martie 2017, în cauza civilă la cererea introductivă depusă de Gheorghe Baciuc cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de Societatea cu Răspundere Limitată „Nectar Expo”, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Valentina Clevadi

judecători

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat